

5–7–9 нового покоління: як Національна установа розвитку формує систему фінансування розвитку бізнесу до 2030 року

Спільне засідання Клубу банкірів та Державної установи «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» за участю Національної установи розвитку (НУР) відбулося 4 серпня 2026 року в Інституті економіки та прогнозування НАН України.

На засідання на тему «5–7–9 нового покоління: як Національна установа розвитку формує систему фінансування розвитку бізнесу до 2030 року»,

присвячене ролі національних інституцій розвитку в забезпеченні кредитування та відновленні економіки, були запрошені фахівці банківського ринку, представники державних

установ розвитку та науковці.

Відкриваючи засідання, голова Ради ГО «Клуб банкірів» **Людмила Мостова** зазначила, що тема кредитування в умовах війни та повоєнного відновлення є однією з ключових для банківської системи та економіки загалом. Особливої уваги заслуговує діяльність національних інституцій розвитку, які допомагають здешевлювати кредитні ресурси та залучати довгострокове фінансування.

Директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» академік НАН України **Валерій Гесць** акцентував на актуальності теми в

контексті майбутнього повоєнного розвитку та необхідності передбачати взаємодію економіки й банківського сектору.

Президент Української національної іпотечної асоціації **Сергій Волков** у доповіді «Національні інституції розвитку: досвід для України» представив міжнародний досвід функціонування промоційних банків та інституцій розвитку, зокрема KfW у Німеччині, Caisse des Dépôts et Consignations у Франції, Bank Gospodarstwa Krajowego у Польщі та данську модель іпотечного рефінансування. Доповідач визначив

ключові характеристики ефективних інституцій розвитку: наявність чіткого публічного мандата, орієнтацію на подолання ринкових дисбалансів, довгостроковий горизонт планування, каталітичну роль у залученні приватного капіталу, роботу через фінансових посередників, використання широкого спектра інструментів (гарантії, механізми розподілу ризиків, облігаційне фінансування), фінансову стійкість, належне корпоративне управління, залучення міжнародних ресурсів та оцінку суспільного ефекту. Окремо він окреслив напрями вдосконалення української моделі на основі розвитку вже існуючих інституцій, зокрема Укрфінжитла, Держмолодьжитла та Національної установи розвитку.

Голова правління Національної установи розвитку **Андрій Гапон** представив бачення ролі Національної установи розвитку у формуванні сучасної системи фінансування українського бізнесу та окреслив ключові напрями трансформації програми «Доступні кредити 5–7–9%». Він наголосив, що державна підтримка й надалі має бути адресною.

Під час зустрічі також було презентовано ключові віхи розвитку НУР до 2030 року й відбулося обговорення підтримки енергетичних проєктів і розвитку зеленого фінансування. Стратегічна мета НУР – поєднати пільгове кредитування, державні гарантії, грантові програми, міжнародне фінансування та приватні інвестиції в єдину ефективну систему підтримки підприємництва.

Академік НАН України **Валерій Гесць** у своєму виступі зосередився на проблемі нагромадження капіталу. Він порівняв норму нагромадження в Україні в різні періоди з показниками країн, що успішно модернізували економіку після криз (Німеччина, Японія, Ізраїль), і наголосив на необхідності суттєвого підвищення ролі банківського сектору в інвестиційному процесі для забезпечення високотехнологічного відновлення.

Євген Бублик, д.е.н., завідувач відділу грошово-кредитних відносин Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України», виступив із доповіддю про впровадження інструментів зелених фінансів на прикладі Програми «Зелене фермерство в галузі садівництва», яку реалізує НУР. Програма розроблена за участі науковців Інституту в рамках регіонального проєкту PROGRESS* під керівництвом GIZ і покликана допомогти фермерам опанувати сучасні інструменти зеленого фінансування для впровадження екологічних та енергоефективних технологій, а банкам – розробляти та впроваджувати сучасні інструменти зеленого фінансування у власну продуктову лінійку.

Голова правління АТ «АСВІО Банк» **Євген Шуліка** у своїй доповіді «Кредитування бізнесу 5–7–9 в умовах війни на прикладі АСВІО банку» поділився практичним досвідом роботи з Державною програмою «Доступні кредити 5–7–9%». Він відзначив, що завдяки програмі кредитний портфель банку зріс, окреслив проблеми затримки компенсації відсотків для малих банків, структуру портфеля за галузями та регіонами, а також виклики, пов'язані з ESG-вимогами в умовах війни.

У дискусії взяли участь представники Міністерства фінансів України, банківського сектору, наукових установ, міжнародних організацій та професійних об'єднань, які підняли питання спеціалізації інституцій розвитку, інструментів залучення приватного капіталу та пріоритезації державної політики.

Наприкінці засідання **Людмила Мостова** подякувала всім учасникам за змістовну дискусію та підкреслила важливість подальшої співпраці між науковцями, банкірами-практиками та інституціями розвитку.

* Для довідки: PROGRESS (Підготовка країн Східного партнерства до Європейського зеленого курсу) – регіональний проєкт, який фінансує Федеральне міністерство довкілля, захисту клімату, охорони природи та ядерної безпеки Німеччини у межах Міжнародної кліматичної ініціативи (IKI). Інститут економіки та прогнозування НАН України є членом консорціуму організацій – виконавців проєкту PROGRESS на чолі з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH) спільно з Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).